

**ФОНД ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО
СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ
НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ**

ПРАВЛІННЯ ФОНДУ

ПОСТАНОВА

02.12.2014

м. Київ

№ 42

Про стан виконання у 2014 році Програми розвитку мережі професійно-технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року

Відповідно до пункту 14 Статуту Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (далі – Фонд) правління Фонду

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Інформацію про стан виконання у 2014 році Програми розвитку мережі професійно-технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року, що додається, взяти до відома.

Голова правління Фонду

С. Кондрюк

*Додаток
до постанови правління Фонду
загальнообов'язкового державного
соціального страхування України на
випадок безробіття
від 02.12.2014 № 42*

**Інформаційно-аналітична записка
про стан виконання у 2014 році Програми розвитку мережі професійно-
технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року**

Державною службою зайнятості здійснюється системна робота щодо розвитку мережі власних навчальних закладів відповідно до Програми розвитку мережі професійно-технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року (далі – Програма), погодженою постановою правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 09.12.2013 № 371.

З метою виконання завдань Програми визначені основні заходи її реалізації у 2014 році та затверджено План заходів на 2014 рік щодо реалізації Програми розвитку мережі професійно-технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року (наказ Державного центру зайнятості від 20.01.2014 № 16) (далі – План заходів).

Згідно Плану заходів діяльність центрів професійно-технічної освіти державної служби зайнятості у 2014 році здійснюється за чотирма пріоритетними напрямками:

- удосконалення діяльності та керівництва професійно-технічними навчальними закладами державної служби зайнятості;
- забезпечення якісного професійного навчання безробітних;
- формування сучасної матеріально-технічної бази ЦПТО ДСЗ, створення нових ЦПТО ДСЗ та навчальних відділень діючих ЦПТО ДСЗ відповідно до регіональних потреб;
- забезпечення якісного кадрового складу педагогічних працівників.

Загалом протягом 2014 року передбачено здійснити 27 заходів. За результатами проведеного моніторингу станом на 01.11.2014 року План заходів виконано на 89 %. Зокрема, виконані заходи, спрямовані на удосконалення діяльності ЦПТО ДСЗ, забезпечення якісного професійного навчання та його навчально-методичного супроводу. Продовжується робота щодо удосконалення матеріально-технічної бази, забезпечення діяльності нових ЦПТО ДСЗ. Проте, не виконані з поважних причин завдання, пов'язані з проведенням капітального ремонту Кримського ЦПТО ДСЗ, початку будівництва Донецького і Луганського ЦПТО ДСЗ, завершення будівництва Харківського ЦПТО ДСЗ. Детальна інформація щодо стану виконання Програми та Плану заходів, основні показники діяльності ЦПТО ДСЗ за січень-жовтень 2014 року додаються (додатки 1-3).

Станом на 01.11.2014 року ЦПТО ДСЗ функціонують у Дніпропетровській, Донецькій, Івано-Франківській, Луганській, Львівській, Одеській, Рівненській, Сумській та Харківській областях. У 2014 році заплановано здійснити професійне навчання на базі ЦПТО ДСЗ 37,2 тис. осіб з числа безробітних. За 10 місяців 2014 року проходили професійне навчання 32,9 тис. осіб або 88,6% від планових обсягів.

Професійне навчання в ЦПТО ДСЗ здійснюється за 71 робітничою професією та понад 180 тематиками курсів цільового призначення, затребуваними на ринку праці (без урахування Кримського ЦПТО ДСЗ). Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації за двома професіями («Продавець продовольчих товарів» та «Продавець непродовольчих товарів») здійснюється у восьми ЦПТО ДСЗ (окрім Харківського ЦПТО ДСЗ), 27 робітничих професій повторюються в 2-5 навчальних центрах (зокрема професії металообробки, зварювального виробництва, готельно-ресторанного сервісу, сфери послуг та легкої промисловості), а 42 робітничі професії є властивими для окремих ЦПТО ДСЗ. Наприклад, за професією «Електрозварник ручного зварювання» підготовка здійснюється тільки в Рівненському ЦПТО ДСЗ, «Конторський службовець (бухгалтерія)» – в Дніпропетровському, «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж» – в Одеському, «Заточувальник» – в Харківському ЦПТО ДСЗ.

Найчисельнішими робітничими професіями є «Адміністратор», «Електрогазозварник», «Кухар», «Продавець продовольчих товарів», «Перукар», а найчисельнішими напрямками професійного навчання (підвищення кваліфікації за компетенціями) є напрями для сфери охорони праці та бухгалтерського обліку, організації підприємницької діяльності, сільського господарства.

Рівень працевлаштування безробітних, які закінчили навчання в ЦПТО ДСЗ, за підсумками 10 місяців 2014 року становить 85,8 % (без урахування випускників Кримського ЦПТО ДСЗ). Найкращих результатів рівня працевлаштування випускників (понад 90 %) досягли Дніпропетровський, Харківський, Івано-Франківський та Сумський ЦПТО ДСЗ.

У напрямі удосконалення діяльності та керівництва професійно-технічними навчальними закладами державної служби зайнятості за звітний період заходи виконані. Зокрема, розроблені проект порядку керівництва професійно-технічними навчальними закладами державної служби зайнятості, який планується затвердити у 2015 році, та механізм визначення обсягів професійного навчання в ЦПТО ДСЗ, який враховано в методичних рекомендаціях до формування проекту бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (наказ Державного центру зайнятості від 01.10.2014 № 156).

У напрямі забезпечення якісного професійного навчання безробітних на 2014 рік заплановані заходи виконані.

Зокрема, здійснюється впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виробничий процес, активізація співпраці з

роботодавцями; для впровадження сучасних технологій виробництва та відпрацювання слухачами відповідних навичок створені навчальні господарства; здійснюються заходи для популяризації робітничих професій та створення позитивного іміджу ЦПТО ДСЗ.

В ЦПТО ДСЗ використовуються понад 50 інтерактивних комплексів, 10 програмних засобів навчального призначення, які мають гриф Міністерства освіти і науки. При цьому, основний акцент зроблено на оволодіння слухачами саме професійними навичками, перетворювання знань і умінь на інструмент практичної дії та комунікації. При інтерактивному навчанні (це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників навчально-виробничого процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей слухачів) засобами реалізації виступають апаратні комплекси (персональний комп'ютер, проектор та сенсорна дошка) і програмні засоби навчального призначення. Особливо ефективною реалізація інтерактивного навчання є у ході виробничого навчання. Тут повноцінно застосовується робота у групах, тренінгові технології, проектні підходи тощо. Це дає змогу моделювати типові виробничі процеси і ситуації, вирішує проблему постійного оновлення матеріально-технічної бази ЦПТО ДСЗ (обладнання підприємств модернізується постійно), забезпечує значну економію коштів на витратні матеріали (відсутність бракованої продукції), а також дозволяє організувати ефективне планування навчального процесу.

Важливою складовою забезпечення якості професійного навчання є активізація співпраці ЦПТО ДСЗ з роботодавцями. Загалом, можна констатувати, що в усіх ЦПТО ДСЗ здійснюється системна робота щодо залучення роботодавців до участі в навчально-виробничому процесі. Відповідно до планів роботи ЦПТО ДСЗ на 2014 рік розроблені та затверджені графіки засідань Рад роботодавців. Протягом січня-вересня 2014 року проведено 15 засідань Рад роботодавців, до кінця року заплановано провести 6 засідань.

Важливою складовою забезпечення якості професійного навчання є популяризація робітничих професій та створення позитивного іміджу ЦПТО ДСЗ в суспільстві. З цією метою ЦПТО ДСЗ забезпечують якісну підготовку інформаційно-рекламних матеріалів, що в подальшому використовуються в ефірі місцевих телерадіокомпаній, публікаціях в регіональних друкованих та електронних ЗМІ. Так, діяльність Рівненського ЦПТО ДСЗ висвітлювалася у 30 публікаціях ЗМІ, 20 радіо- та 12 телепередачах, Одеського ЦПТО ДСЗ – 18 публікаціях ЗМІ, 13 радіо- та телепередачах.

Навчальні заклади постійно беруть участь в профорієнтаційних заходах обласних центрів зайнятості, під час яких здійснюється презентація освітніх послуг ЦПТО ДСЗ: ярмарки вакансій, семінари для роботодавців, майстер-класи, дні відкритих дверей тощо.

Державним центром зайнятості розроблено макет брошури «Обери якісне професійне навчання – центр професійно-технічної освіти державної служби

зайнятості», який направлено регіональним центрам зайнятості для друкування та розповсюдження серед безробітних та роботодавців.

З метою інформування центрів зайнятості з питань діяльності ЦПТО ДСЗ Державним центром зайнятості оновлені відео- та фотоматеріали про ЦПТО ДСЗ (лист ДЦЗ від 17.01.2014 № ДЦ-03-267/0/6-14), які розміщені на FTP сервері державної служби зайнятості.

У напрямі формування сучасної матеріально-технічної бази, створення нових ЦПТО ДСЗ та навчальних відділень діючих ЦПТО ДСЗ відповідно до регіональних потреб протягом 10 місяців 2014 року здійснювалась відповідна робота.

За звітний період 2014 року ЦПТО ДСЗ отримали 6 ліцензій на нові професії («Оператор інформаційно-комунікаційних мереж», «Оператор з обробки інформації програмного забезпечення» – Донецький ЦПТО ДСЗ; «Електрогазозварник», «Оператор котельні», «Оператор з обробки інформації програмного забезпечення» – Дніпропетровський ЦПТО ДСЗ; «Машиніст (кочегар) котельні» – Львівський ЦПТО ДСЗ). З метою удосконалення матеріально-технічної бази додатково були створені 3 навчальних кабінети та 4 навчально-виробничі майстерні, які обладнані устаткуванням та інвентарем відповідно до державних стандартів професійно-технічної освіти та рекомендацій роботодавців. Зокрема, в Дніпропетровському ЦПТО ДСЗ створено матеріально-технічна база для нових професій: «Електрогазозварник», «Оператор котельні», удосконалено базу для професій «Продавець непродовольчих товарів», «Канторський (офісний) службовець (бухгалтерія)». В Рівненському ЦПТО ДСЗ створено матеріально-технічну базу за професіями «Візажист», «Робітник зеленого будівництва», які проходять процедуру ліцензування. В Одеському ЦПТО ДСЗ придбано обладнання для нових навчально-виробничих майстерень за професіями «Перукар (Перукар-модельєр)» та «Електрогазозварник» у зв'язку зі збільшенням ліцензійного обсягу.

Проте, реалізація завдань щодо формування сучасної матеріально-технічної бази, визначених Програмою, у 2014 році ускладнюється через складну політичну та економічну ситуацію в країні. Відповідно до статті 27 Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 31.07.2014 № 1622-VII видатки Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, до складу яких входять видатки на ЦПТО ДСЗ, були скорочені. В наслідок чого, заходи щодо будівництва (реконструкції) ЦПТО ДСЗ практично не здійснювались.

Окрім того, у зв'язку з ситуацією на сході країни та відповідно до завдань Президента України, Кабінету Міністрів України на даний час забезпечено переміщення Донецького і Луганського ЦПТО ДСЗ та вживаються заходи щодо організації їх діяльності у містах, що знаходяться на підконтрольній українській владі територіях.

Для впровадження сучасних технологій виробництва та відпрацювання слухачами відповідних навичок протягом січня-жовтня 2014 року здійснювались заходи щодо створення в чотирьох ЦПТО ДСЗ навчальних господарств за галузевим спрямуванням, з них Одеський, Рівненський та Харківський ЦПТО ДСЗ мають власні навчально-виробничі приміщення, Сумський ЦПТО ДСЗ – орендовані. Зокрема, в Одеському ЦПТО ДСЗ розроблено положення про навчальні господарства сфери послуг («навчальний готель», «навчальна перукарня», «навчальний бар-ресторан»). Початок роботи зазначених навчальних господарств планується у 2015 році на базі нового навчального відділення сфери послуг та готельно-ресторанного сервісу.

У Рівненському ЦПТО ДСЗ діють навчальні господарства сільськогосподарського напрямку «Олександрійське» та готельно-ресторанної сфери «Тандем +», в Харківському ЦПТО ДСЗ створені навчальні господарства металообробного спрямування «Металіст», громадського харчування «Смачно», легкої промисловості «Чарівниця». В Сумському ЦПТО ДСЗ створено навчальне господарство сфери послуг «Навчальна перукарня».

З метою забезпечення конкурентоспроможності безробітних шляхом якісного професійного навчання та відповідно до Програми передбачені заходи щодо створення Київського обласного, Полтавського та Херсонського ЦПТО ДСЗ (накази Державного центру зайнятості від 27.12.2013 № 132, від 07.07.2014 № 101 та № 102). В нових ЦПТО ДСЗ здійснюватиметься професійне навчання для забезпечення кваліфікованими робітниками, зокрема, агропромислового комплексу та зварювального виробництва (Полтавський та Херсонський ЦПТО ДСЗ), туризму та готельно-ресторанного сервісу (Київський обласний та Херсонський ЦПТО ДСЗ), будівництва (Київський обласний та Полтавський ЦПТО ДСЗ) тощо.

Станом на 01.11.2014 затверджені в установленому порядку статuti навчальних закладів та погоджені в Міністерстві освіти і науки. Розпочато реєстрацію Київського обласного та Полтавського ЦПТО ДСЗ, зареєстровано як юридичну особу Херсонський ЦПТО ДСЗ.

З метою забезпечення доступності до якісного професійного навчання, створення належних умов для організації «навчання впродовж життя» розпочато моніторинг щодо виявлення потреби у відкритті нових навчальних відділень. За результатами вивчення, станом на 01.11.2014 року, надано пропозиції щодо створення навчального відділення Львівського ЦПТО ДСЗ у м. Дрогобич Львівської області; у м. Хмельницький навчального відділення Рівненського ЦПТО ДСЗ. Робота щодо вивчення відкриття навчальних відділень ЦПТО ДСЗ з урахуванням потреб ринку праці продовжується.

У напрямі забезпечення якісного кадрового складу педагогічних працівників ЦПТО ДСЗ здійснено ряд заходів, спрямованих на підвищення професійного рівня викладачів та майстрів виробничого навчання. Станом на 01.11.2014 року згідно штатних розписів ЦПТО ДСЗ передбачено 585 штатних одиниць, з них 303 – педагогічні працівники. За підсумками 10 місяців 2014 року кожен другий педагогічний працівник підвищив психолого-педагогічний

та фаховий рівень, з них кожен третій пройшов стажування на провідних підприємствах відповідної галузі. За звітний період пройшли атестацію 44 педпрацівника, за результатами якої вони підтвердили або підвищили свій рівень кваліфікації.

В умовах складного фінансового та економічного стану країни служба зайнятості вживає заходів, спрямованих на швидке повернення безробітного на робоче місце, підвищення рівня його професійної майстерності. Важливою умовою виконання взятих на себе завдань є удосконалення системи професійного навчання безробітних, в першу чергу на базі власних навчальних закладів.

Питання ефективності професійного навчання безробітних піднімалося в квітні 2014 року на нараді Прем'єр-міністром України. За підсумками наради державній службі зайнятості доручено вивчити європейський досвід професійного навчання дорослого населення з урахуванням потреб ринку праці. А це, в свою чергу, підвищення ролі та відповідальності навчальних закладів державної служби зайнятості за якість підготовки робітничих кадрів.

З огляду на викладене, діяльність ЦПТО ДСЗ у 2014 році спрямована на забезпечення якісного професійного навчання безробітних, зокрема застосування програмних засобів навчання та інтерактивних комплексів у навчально-виробничому процесі; активізацію співпраці ЦПТО ДСЗ з роботодавцями відповідно до галузевих напрямів професійного навчання в частині оновлення змісту навчальних програм з урахуванням сучасних технологій виробництва та сфери послуг; забезпечення рівня працевлаштування безробітних після професійного навчання не менше 90 %, а також посилення контролю за ефективним використанням коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття на професійне навчання безробітних в ЦПТО ДСЗ та фінансово-господарською діяльністю ЦПТО ДСЗ.

Реалізація цих завдань та виконання основних заходів Програми розвитку мережі професійно-технічних навчальних закладів державної служби зайнятості до 2017 року, зокрема, в частині формування сучасної матеріально-технічної бази ЦПТО ДСЗ, дозволить забезпечити скорочення терміну безробіття та повернення безробітних до продуктивної зайнятості.

На виконання Указу Президента від 14.11.2014 № 875/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 листопада 2014 року «Про невідкладні заходи щодо стабілізації соціально-економічної ситуації в Донецькій та Луганській областях» та завдань щодо працевлаштування та перепідготовки переміщених осіб передбачається у 2015 році збільшити обсяги професійного навчання на базі ЦПТО ДСЗ до 34,6 тис. осіб.

**Начальник Управління
організації профнавчання та профорієнтації
Державного центру зайнятості**

І.Бондіні